

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
mu priporočate "Glas Naroda" ali ga
prideležite na naročniku, vam bo hvale-
žen, ker ste mu odprli pot k sreči lepemu
in zanimivemu živju. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO.
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242 Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK
No. 262. — Štev. 262. NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 11, 1938 — PETEK, 11. NOVEMBRA, 1938 Volume XLVI. — Letnik XLVI.

POLITICNE STRANKE RAZJEDAJO NOVO SLOVAŠKO

NEKATERI VODITELJI ŽELE, DA BI SE SLOVAŠKA ODCEPILA OD ČEŠKE IN SE PRIDRUŽILA MADŽARSKI

Hlinkova garda se objestno obnaša in preiskuje potnike. — Nekateri Slovaki žele mejo s Poljsko drugi zvezo z Madžarsko. — Židje so deportirani in premoženje je zaplenjeno.

PRAGA, Čehoslovaška, 10. novembra. — Medtem ko je mogoče na Češkem opaziti, da se v deželo vrača red, poganjajo na Slovaškem kali neso-glasja.

To posebno velja za Bratislavo, glavno mesto Slovaške, kjer žive Slovaki, Madžari, Čehi, Nemci in Židje. Ako se bodo te razmere kaj časa nadalje-vale, tedaj bo prav lahko nova avtonomna Slova-šk razbita.

Vnanji svet je mnenja, da je bila združena Slo-vaška osvobodjena in rešena vsakega vnanjega vmešavanja in da vživa popolno svobodo. Toda nič ni bolj, kot to domnevanje, oddaljeno od resnice.

Slovaški voditelji se v resnici vlečejo na štiri raz-lične strani. Ministrski predsednik dr. Josip Tiso se trdno drži klerikalizma in se zavzema za sodelo-vanje s Čehi za preuredbo razbite republike.

Toda Hlinkovi gardisti se obnašajo objestno ter samovoljno nastopajo. Na železniški postaji v Bra-tislavi so zastražili vsa vrata in vsak potnik, ne da bi bil namenjen potovati v kako tujo državo, tem-več v notranjost Slovaške, na Češko, ali Moravsko, mora iti v čakalnico, kjer mu Hlinkovi gardisti, ki nosijo znak dvojnega križa, preiščejo prtljago in v mnogih slučajih tudi potnika samega.

Vlada je sicer izdala naslednjo odredbo: "Stro-go je prepovedano vstavljati ljudi v namenu jih preiskovati in jim odvzeti kake vrednosti. Javnost prosimo, da naznani vsak tak slučaj oblastim, ka-tere pozivamo, da strogo nastopijo proti takim de-janjem." Toda gardisti se za to odredbo ne zmeni-jo. Zenske pa preiskujejo Hlinkove gardistke.

Ako kdo gardista vpraša, kdo mu je dal oblast ga preiskati, mu odgovori: "Delamo na svojo last-no odgovornost in se ne zmenimo za nobeno pri-tožbo na kako vlado."

Hlinkovim gardistom pa se mora priznati, da ne preiskujejo tujih potnikov, ki prihajajo v deželo. Vsak tujec more prinesiti s seboj denarja, kolikor ga hoče, toda ne sme ga nesti iz dežele. Hlinkovi gardisti dovolijo arijcem, da smejo vzeti čez mejo največ 500 čehoslovaških kron, Židje pa samo 50 kron. Toda vlada izjavlja, da takih odredb ni iz-dala.

Nekateri slovaški politiki tudi vlečejo z Nemči-jo. Ko so Madžari objavili svoje zahteve, so se ti politiki obrnili na Nemčijo za pomoč in so prejeli zagotovilo, da bodo mesta Nitra, Bratislava, Kasa in Lučenec ostala pri Slovaški. Ta obljuba pa je bi-la izpolnjena samo napol, kajti Slovaška je obdr-žala samo Bratislavo in Nitro, Kasa in Lučenec pa sta na pritisk Italije bila prepuščena Madžarski. Ako bodo tem politikom prepuščene proste roke, bo Slovaška postala ravno tako nacijska, kot je postala Avstrija.

Bratislava je polna nacijskih agitatorjev z Duna-ja in celo v vladi je nacijski voditelj Karmasin.

Velika gonja je tudi v teku proti Židom in vlada trpi to preganjanje z izgovorom, da so Židje zahte-vali, da pripade Bratislava Madžarski. Toda zna-no je, da je Madžarska zelo protivna Židom in jih dolži, da so skozi 20 let trdno stali ob strani Slova-kov.

Republikanci in Gardner proti Rooseveltu

DIVJANJE PROTI ŽIDOM

V Nemčiji je bilo areti-ranih več tisoč Židov. — Deset tisoč nemških tr-govin razdejanih. — Si-nagoge v plamenih.

Ko je dospelo v Nemčijo po-ročilo, da je poljski Žid Her-schel Grynszpan ustrelil v Pa-rižu nacijskega poslanika uradnika Ernsta vom Rath-a, je med nacija završalo. Židom, ki že itak nimajo v Nemčiji no-benih pravic, so napovedali maščevanje. Baje so razdejali nad 10,000 židovskih trgovin. Nobena sinagoga (židovsko svetišče) ni bila varna pred njimi. Nekateri Žide so z or-žjem prisilili, da so jim poma-gali požigati in rušiti sinagoge. Najbolj so divjali nacija v Ber-linu, Hamburgu, Kolnu in Draždanih.

Na Dunaju se je v obupu u-smrtilo dvaindvajset Židov.

BERLIN, Nemčija, 10. nov. — Nacija so v svoji razjarje-nosti, ker je umrl tajnik nem-škega poslanstva v Parizu Ernst v. Rath, na katerega je dvakrat ustrelil poljski Žid Herschel Grynszpan, razbili vsa izložbena okna židovskih trgovin v Friedrichstrasse v sredini Berlina.

V Monakovem so zažgali ne-ko židovsko sinagogo in več tr-govin po polnoči. Proti jutru pa so zažgali sinagogo v Her-sfeldu in nacija so prisilili fran-coski turistični urad, da je za-prl svoja vrata.

Vlada je posvarila Žide, da se bodo morali pokoriti za von Rathovo smrt.

Von Rath je umrl na Alma kliniki, navzlic temu, da je k njemu poslal Hitler svojega osebnega zdravnika dr. Brand-ta in profesorja na monakov-skem vsenčilišču dr. Georgen Magnusa.

NOBLOVO NAGRADA ZA LITERATURO

STOCKHOLM, Švedska, 10. nov. — Letošnja Noblova na-grada za literaturo je bila po-deljena Pearl S. Buck, znani ameriški pisateljici.

Nekateri slovaški voditelji pa delujejo na to, da se Slovaška odcepi od Češke in približa, ali pa celo spoji z Madžarsko, da se izogne nemški nevarno-sti. Zopet drugi politiki hočejo vstreti Poljski s tem, da bi dobila skupno mejo z Madžarsko. V Budimpešti že nekateri govorijo: "V dveh tednih bomo imeli skupno mejo s Poljsko. Pravijo, da bo ob priložnosti prišlo v podkarpatski Ukrajini do "komunističnih izgredev", ki bodo dali povod, da si Poljska in Madžarska razdelite Ukrajino.

Koliko Židom je bilo zaplenjeno premoženje in so bili poslani v kraje, katere je dobila Madžarska, ni znano, toda število sega v več tisoč. V petek je bilo izdano povelje orožnikom in policiji, da izže-no iz Slovaške vsakega tujega Žida.

KARDINAL INNITZER ZASTRAŽEN

Innitzer je baje p o d "varnostnim nadz o r- stvom." — Dva ameri-ška duhovnika sta ga skrivaj obiskala.

VATIKAN, 10. novembra. — Vatikanska radio postaja je si-noči v angleškem jeziku nazna-nila, da je dunajski kardinal dr. Teodor Innitzer pod "var-nostnim nadzorstvom" in da je okoli njegove palače postavlje-na straža.

Radio postaja je sporočila, da sta to vest prinesla dva a-meriška duhovnika.

"Kako sva prišla do kardi-nala," je rekel duhovnik, "mo-ra ostati tajnost. Kardinal, ki pri svojih 63 letih izgleda ze-lo mlad, je rekel, da naju je v prvi vrsti poklical k sebi zato, da nama pokaže položaj v svo-jem domu.

"Četudi so potekli že trije tedni po napadu na palačo, sva v sobah našla na oknih razbite šipe, svetilniki so ležali razbiti po tleh in knjige razmetane po sobah."

Kardinalu so pri napadu od-nesli prstan, katerega je dobil v dar od papeža Pija, in so od-nesli tudi nekaj denarja iz nje-gove miznice.

Po radiju je duhovnik rekel, da se je kardinal izrazil, da rajši umre, kot pa bi le količ-kaj popustil glede cerkvenega nauka. Kardinal je tudi rekel, da napadalec ne bi spoštovali njegove osebe in njegovega do-stojanstva, ako bi ga bili na-šli.

SLON GA JE POMEČKAL.

V Crowlandu je gostoval po-tujoči dirkas. Ko je streljaj prišel k enemu izmed slonov, da bi ga nakrmil, kakor po na-vadi, je slona moral nekako raz-dražiti. Slon je podrl strežarja ter začel po njem tpetati, dok-ler ga ni vsega zmečkal. Ta strašni dogodek sta videla dva človeka, ki sta takoj poklicala na pomoč druge strežaje, ki pa so že prepozno prišli. Vsaka

KITAJ. ČETE SO USTAVILE JAPONCE

Na fronti pri Kantonu so Japonce pregnali na dveh krajih. — Japonci z bombami iščejo Čan-kajška.

HONKON, Kitajska, 10. nov. — Sredi nasprotujočih si pe-ročil se je izvedelo, da so Ja-ponce zadeli na močan odpo-ob Zapadni in Vzhodni reki, o-koli 20 milj severno od Kanto-na in da so v teku vroči boji.

Japonci, ki prodirajo v Kvantung provinco, pa zelo nadlegujejo kitajski vstaši. — Vsa znamenja pa tudi kažejo, da se Kitajci pripravljajo, da se zopet polaste Kantonu, ali pa bodo Japonce prisilili, da v mestu drže veliko posadko.

Značilno je, da so kitajski le-talci metali na Kanton in v njegovo okolico pozive na pre-bivalstvo, da naj nekoliko po-trpi, ker bodo Japonci kmalu pregnani.

Neko zanesljivo kitajsko po-ročilo pravi, da so Kitajci pri Fačanu, južno od Kantonu, s protinapadom zadržali močno japonsko armado in ji priza-deli velike izgube. Tudi ob Za-padni reki so Kitajci pregnali Japonce, navzlic temu da so dobili ojačanja.

SANGHAI, Kitajska, 10. no-vembra. — Kitajska poročila iz Čunkinga naznanjajo, da so v terek japonski letalci v Hengšanu v Hunan provinci ubili 200 oseb, v Hangjangu pa 30. V Hengšanu je pogorelo mno-go hiš.

Japonci so najbrže iskali maršala Čankajška, o katerem je bilo poročano, da se nahaja v Hunanu.

Japonski letalci poročajo, da je bilo na letališču v Hengja-gu uničenih 12 kitajskih aero-planov. V zračnem boju nad Juančovom je bilo izstreljenih 6 kitajskih aeroplanov.

Japonci so zavzeli Tungčeng in ko so vkorakali v mesto, so našli ulice posute s kitajskimi mrlji.

Japonske bojne ladje na Jangeu pomagajo armadi v njenem prodiranju proti Joču-vu. Armada je od mesta odda-ljena samo še 20 milj.

Nek japonski častnik pravi, da je bil kitajski general Ju-hanmou, čegar naloga je bila braniti Kanton, ustreljen.

Poročila iz Čunkinga, nove kitajske prestolice, pravijo, da prebivalstvo beži v hribe v strahu pred zračnimi napadi.

PREBIVALSTVO JAPONSKE NARAŠČA

TOKIO, Japonska, 10. nov. — Navzlic vojni s Kitajsko je prebivalstvo Japonske v zad-njem letu naraslo za 969,000 oseb. Meseca oktobra je imela Japonska 72,200,000 prebiva-lev.

ROOSEVELTU BO IZREDNO TEŽKO UVELJAVITI NOVE REFORME

WASHINGTON, D. C., 10. nov. — V prihod-njem kongresu bodo pristaši New Deala v manjši-ni. In v mnogih državah, čijih governerji so demo-kрати ter Rooseveltovi pristaši, bo politični položaj povsem drugačen kot je bil doslej.

FRANCOZI NE DAJO KOLONIJ

PARIZ, Francija, 10. nov. — Vsled Hitlerjeve zahteve v Monakovem, da morajo biti ko-lonije Nemčiji vrnjene, sta pe-slanca Guyane Monterville in P. Block zahtevala, da je skli-cana seja kolonijalne komisi-je poslanske zbornice, da raz-pravlja o stališču Francije gle-de te zadeve. Komisija bo naj-brže sklicana v torek.

Poslanec H. Gerente je vla-di naznanil, da bo v poslanski zbornici zahteval, da je fran-coska država brezpogojno ob-držana na sedanjem stališču.

Louis Marin, ki zastopa stranko desnice, je pozval vla-do, da angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in vnanjega ministra lorda Hali-faxa pri njunem obisku obve-sti, da Francija ne mara raz-pravljati o kolonijalnem vpra-sanju. Poslanec pravijo, da ne bodo podpirali nobene vlade, ki bi se hotela pogajati glede odstopa kolonij.

PARIZ, Francija, 10. nov. — Francoska vlada je odredila velik načrt za javna dela v kolonijah, da se trdnješe drži francoska država.

Kolonijalni minister Georges Mandel je naročil governerjem v severni Afriki, na Madaga-skarju in v Indociini, da grade nove ceste, šole in zdravstve-ne zavode. Močne radio posta-je bodo zgrajene v Dakarju v Senegalju in na Madagaskarju, da bodo razglaševale propa-gando.

Ta načrt bo izveden v prvi vrsti zato, da Francija podkre-pi svoje stališče, ki je bilo vsled monakovskega sporazu-ma oslabljeno v Evropi.

Naročite se na "Glas Naroda", najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

HENDAYE, Francija, 10. novembra. — Poročila iz Bar-celone naznanjajo, da so repu-blikanci pričeli oblegati Lerido, ki je močna fašistična trdnja-va.

REPUBLIKANCI OBLEGAJO LERIDO

Republikanci so prebili fašistično črto severno od Leri-de ter nameravajo mesto za-vzeti s severa, juga in vzhoda.

ST. JEAN DE LUZ, Fran-cija, 10. novembra. — Maršal

V državne zakonodaje je bi-lo namreč izvoljenih dosti re-publikancev, vsled česar ne bo-do mogle tako poslovati kot so zadnja leta.

Vbodoče bo New Deal v de-fenzivi. Težko, da bo mogla Rooseveltova administracija u-veljavit kakšno nadaljno ra-dikalno reformo. Pa ne samo to. V nevarnosti so pa tudi sedanje postave, sprejete v prid delavstvu in revnemu pre-bivalstvu.

Zdi se, da bodo imeli največ-jo besedo podpredsednik John Garner in konservativci, ki so sličnih nazorov kakor Garner.

To so: senator Glass iz Vir-ginije, senator Josiah Bailey iz North Caroline, senator Pat Harrison iz Mississippi, sena-tor Bennett Clark iz Missouri in senator David Welsh iz Massachusetts.

Predsednik Roosevelt bo i-mel jako težavno stališče.

Nasprotovati mu ne bodo samo republikanci, pač pa tudi njegovi lastni ljudje.

BATISTA PRIŠEL V AMERIKO

MIAMI, Fla., 10. nov. — Načelnik kubanskega general-nega štaba polkovnik Fulgen-cio Batista se je s svojo ženo z vlakom odpeljal na uradni obisk v Washington. To je prvič, da je Batista zapustil svoj rojstni otok Kubo.

Batista se je z aeroplanom pripeljal iz Havana. Obleden je v khaki uniformo s svetlimi škornji in srebrnimi oštroga-mi. Z letališča se je pod poli-eijskim spremstvom takoj od-peljal na železniško postajo, kjer je po uradnem sprejemu takoj stopil v vlak.

S predsednikom Rooseveltom se bo razgovarjal o utrdiv-tvi Caribskega zaliva in o tr-govinskih zadevah.

Poleg njegove žene ga spre-mljajo vojaški in mornariški pribočniki, diplomati in tajni-ki.

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto ..	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto ..	\$7.50
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMSI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 8-1242

VOLITVE

Pri torkovih volitvah se je pokazalo veliko nasprotje proti Rooseveltovemu New Dealu. Vseh poročil še ni na razpolago. Toda poudariti je treba, da so vsepovsod, koder so zmagali republikanci, zmagali le z malenkostno večino.

V New Yorku je bila huda borba med demokratskim gubernijem Lehmanom in njegovim republikanskim nasprotnikom Deweyem. Lehman je zmagal z večino 68,000 glasov. Newyorško mesto je bilo zanj, dočim so bili skoraj vsi farmerski okraji za Deweya.

Republikanci so odzvali demokratom v senatu osem sedezov, dočim niso svojega nobenega izgubili.

Kandidati v Californiji, ki so zagovarjali načrt, da je treba plačati vsak četrtletni ostarelim osebam po \$30 penzije, se ne morejo posebej veseliti zmage. Predlog, naj se vrši glede tedenske penzije ljudsko glasovanje, je bil poražen.

K zmagi newyorškega gubernija Lehmana je največ pripomogla Ameriška delavska stranka.

V državi New Jersey je bivši republikanski senator W. Warren Barbour porazil demokrata H. J. Elyja.

Gubernija Philipa E. La Folletta v Wisconsinu je porazil njegov republikanski nasprotnik.

Demokratski gubernier Murphy v Michiganu je poražen.

Sodijo, da je v Californiji zmagal demokrat Culbert Olson, ki bo po 45. letih prvi demokratski gubernier države Californije. Olson je tekom kampanje obljubil, da bo v slučaju svoje izvolitve oprostil Mooneya.

ITALIJA IN OBOROŽEVANJE ZAPADNIH VELESIL

"Giornale d'Italia" piše o intenzivnem oboroževanju velikih demokratskih držav in navaja, da se Italija lahko pohvali, ker ima pripravljene velike količine raznega orožja, ki jih lahko naglo še poveča, kar naj bi za vsak primer izpodbujilo vsako veliko silo k razmišljanju, če hoče vojno. Pri tem je treba samo omeniti letalsko orožje, podmornice, topništvo in razne posebne vrste orožja za uničevanje, ki pa se držijo v tajnosti.

Vrh tega igrajo v vojni poleg orožja enako visoko vlogo tudi hrabrost vojakov, moralna podpora in prebivalstva in nazadnje tudi geografski položaj. V tem pogledu Italija lahko doda še neizmerno količino svoje moči.

Tekmovanje v oboroževanju velikih demokracij ne more zato privedi do nobene spremembe ravnotežja v škodo Italije, temveč lahko dovede samo do povečanja napetosti v sistemu oboroževanja na svetu.

Če Italija kaže na to mrzlično oboroževanje velikih demokracij, dela to samo zato, ker je naperjeno proti Nemčiji, Italiji in Japoniji, kar je v očividnem nesoglasju z duhom monakovskega sporazuma in z najelementarnejšimi pogoji za povratak znanja pri sodelovanju v Evropi in na vsem svetu.

To tudi opravičuje realistično politiko in pripravljenost Italije, Nemčije in Japonske in njihovih prijateljev.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;
KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušanja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA"
216 West 18th Street New York, N. Y.

Iz Slovenije

STRAŠEN ZLOČIN V SODNI DVORANI

Vsa cerkniška dolina in bližnja okolica je pod vtisom krvavega dogodka v razpravni dvorani cerkniškega sodišča, kjer je med razpravo višji pisarniški ofotial Rožane Anton ustrelil svojega sodnega staršino Slabeta Franca in ga smrtno nevarno ranil, nato pa samemu sebi s strelom v srec vzdel življenje.

Edini, ki bi mogel opisati podrobnosti dogodka, bo sodni staršina sam, ako mu Bog nakloni zdravje. Posredna pričla dogodka je bil sodni sluga, ki je stal na hodniku, ko je bilo v razpravni dvorani sodno zasliševanje Rožane Antona, ki je bil v disciplinarni preiskavi zaradi nerednega službenega poslovanja. Kar naenkrat sliši sluga strel iz dvorane, skoraj istočasno pa staršino vzkliče: Pomagajte, pomagajte! Ko je sluga drvel proti dvorani, so se vrata odprla in je planil skozi nje ves bled staršina Slabe, ki je pritiskal roko na srec ter poskušal pohiteti v nadstropje v svoje stanovanje. Sluga je skočil k svojemu predsojniku in mu pomagal do sanovanja, kjer je nastal strašen položaj. Krvavega staršino je nesrečno žena, ki so jo obstopili otroci, položila na divan, nakar so takoj poslali po zdravnika. Vsi trije so v najkrajšem času drug za drugim prišli ter nudili svojo pomoč. Takoj je bil staršina še pri zavesti, toda močno je krvavel. Zdravnik je ugotovil strel tik pod srec. Sodni sluga je takrat, ko je spremljal ranjenega staršino v njegovo stanovanje, slišal v dvorani še drugi strel, toda šele ko so nudili ranjenemu pomoč, je stopil doli, da vidi, kaj se je zgodilo. Nudil se mu je grozen prizor. Na tleh ležečega vznak je našel oficila Rožane Antona, ob njem pa revolver. Ko je pristopil k ležečemu, je videl, da je že mrtev. Skozi telovnik mu je curljala kri. Strel, ki si ga je zadal, je meril prav v srec in smrt je morala biti takojšnja. Revolver je bil izdelan v neki madžarski orožarnici.

O vzrokih, ki so nesrečnega oficila Rožane napotili, da je streljal na svojega staršino v trenutku, ko ga je zasliševal zaradi disciplinarnih prestopkov v službi, slišja vas Cerknica. Očitno so Rožandu težke prestopke v službi in je bil njegov položaj zelo hud.

ČLOVEŠKA LOBANJA NA VRTU

26. oktobra je prišla na stražnico v Maribor Alojzija Seifried iz Delavske ulice ter je prinesla v papir zavrt okrogel predmet čudne oblike. Ko je na stražnici papir razmotala, se je pojavila človeška lobanja. Seifriedova je izjavila, da je malo prej našla to lobanjo na svojem vrtu. Prinesli so jo pa otroci, ki so se z lobanjo nekaj časa igrali, nazadnje pa so jo vrgli čez plot na njen vrt. Poizvedbe, ki jih je nato izvršila policija, so ugotovile, da je bila lobanja izkopana v Pregljevici, kjer žida mestna občina štiri hiše za zasilna stanovanja svojih revčev. Ko so delavci pri gradbi teh hiš kopali jama za apno, so izkopali tudi človeški skelet. Kosti so bile še dobro ohranjene, so pa razpadle. Najbolj se je držala se lobanja, ki še ni preperela. Delavci te najdbe niso nikomur javili. Kosti so se pomešale med zemljo in gramoz ter so tam tudi ostale, lobanjo pa so našli otroci ter so jo odnesli s seboj. Kako je prišel človeški okostnjak na dotično mesto, je uganka. Še do nedavnega časa je bilo tukaj samo polje, ker se je Maribor nehal že pri kadetnici, velika Nova vas, ki leži v bližini pa je obstojala samo iz par hiš. Na tem mestu tu ni bilo nikoli kakšno pokopališče. Ostanke okostja bi si morali ogledati strokovnjaki, da bi ugotovili, koliko časa so ležali v zemlji.

TRAGIČNA SMRT MARIJA BOLAFFIJA PRED SODIŠČEM

Pred sodnikom mariborskega okrožnega sodišča je bila razprava proti 19-letnemu akademiku Ludviku Osteru iz Ljubljane, ki je bil obtožen, da je 19. avgusta letos iz malomarnosti ustrelil 17letnega privatnega gimnazijca in sina uglednega veletrgovca Marija Bolaffija. Razprava je bila tajna

PAIN-EXPELLER

PRESENETO NEVARNOST
BOLEČINE ALI INATE KAJ
KAR JE VAM
POMAGALO?

Uporabljajte liniment, ki so ga You stariši in dedje uporabljali iz leta 1867 za odpravo vseh bolečin v mišicah. Nabavite si danes steklenico Pain-Expellerja s Sadržaj na škatli pri Vašem lekarnarju.

in je trajala trideset ur. Sodnik dr. Turato je po končani razpravi razglasil sodbo, po kateri je Ludvik Oster obsojen na 900 din globe, v primeru neizterljivosti na 15 dni zapora, pogojno za dobo 1 leta. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. D. Osterca, pa je zagovarjal odvetnik Reisman.

IZNAJDLJIVI BRUSIČ

V zadnjem času se mudi po dvoriščih večjih ljubljanskih hiš brusarji, ki imajo svoj brusarji stroj pripravljen na prav svojevredstven način, namreč na kolesu. Ko se s kolesom pripelje na dvorišče, si najprej preskrbi od strank različna rezila za brušenje, nato pa postavi kolo na močan železen podstavek tako, da se zadnje kolo prostro vrti. Na zadnjem kolesu pa ima pritrjen nekakšno nobro, transmissijo, s katero je po usnjeni vrvi zvezan brusni kamen, ki je pritrjen na krmilu. Kadar hoče kakšno stvar nabrusiti, sede na kolo, kakor da bi se odpeljal, in ga goni. Zadnje kolo, ki je v zraku se vrti, vrve pa poganja brusni kamen in mož brez vsake težave nabrusi kar hoče. Iznajdljivi brusarji se videti pri tem svojem opravilu prav spreteti in mu gre kaj hitro izpod rok.

KAJNOV ZLOČIN

Vas Kladje leži blizu Blanke na progi Zidani most—Zagreb, kjer je revna domačija v kateri sta prebivala dva brata Rožnik, ki sta se smrtno sovražila. Starejši 20-letni brat je bil tihe in mirne narave, ki se je brigal za svoje delo in pridno pomagal domačim. Mlajši 16-letni brat pa je bil lahkomiselni, zapravljiv in delomrzen. Pečal se je s prekupevanjem tet, ki jih je kupoval po bližnjih naseljih ter jih prodajal mesarjem. Pri tem je včasih prav dobro zaslužil. Zato se za resno delo ni dosti zmenil, k čemur ga je nagovarjal večkrat starejši brat. Te dni je nastal med bratoma zopet prepri. Starejši je opominjal mlajšega, naj se loti dela. Beseda je dala besedo, tako da je nastal med bratoma prepri, ki je končal z bratomorom. Mlajši brat je zavijtel nad starejšim oster nož ter mu ga zasadi v svo silo v srec, tako da je obelzel na mestu mrtve. Na krik so prihiteli ljudje, ki so midli nesrečnemu prvo pomoč. Po zločinu je 16-letni bratov morilec pobegnil. Varnostne oblasti so mu za petami in upajo, da bo prišel v najkrajšem času v roke pravice.

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1939

Cena 25c

8 poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

POŽIGALEC PROSI ZA ČIM DALJŠO KAZEN

Pred okrožnim sodiščem se je zagovarjal 33-letni občinski revč Anton Koebek iz Slovenskih goric zaradi požiga. Mož je nenavadno hudeben in nasečevalen ter se ga v njegovi občini v Ledineku v Slov. goricah vse boji. Z nekekrat je bil zaprt zaradi požiga ter je nedavno zopet prišel iz ječe. Dne 20. sept. pa je spet zažgal sušilnico posestniku Alojziju Škergetu ker Škergetova žena nasulila nanj psa. Koebek je prišel sodnika, naj gale posteno kaznujejo, tako da bo imel čim dalje v zaporni streho in hrano, po prestani ječi pa naj go pošljejo v hiralnico. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe.

ZENITNI OGLAS

Slovenski farmer se želi seznaniti s Slovenko, katero veseli življenje na farmi. Stara naj bo od 50 do 58 let. Jaz sem vdovec. Sprejemam žensko, če ima družino ali če je brez otrok. Samo resne ponudbe se sprejemajo. Naj mi pošlje sliko, katero ji na željo vrnem. Pisma naj pošljejo na: "Zenin," c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York, N. Y.

(3x)

VSA NEWYORSKA SLOVENSKA DRUŠTVA naj izvolijo po dva zastopnika za skupni sestanek, dne 27. NOVEMBRA v Slovenskem Narodnem Domu, 253 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y.

TVEGANA VOŽNJA

Gadrnica, ki jo vidite na sliki, je potrebovala tri mesece, da je dospela od norveške obali v Ameriko. Na nji so bili stiri mornarji. Dolga je 45 čevljev ter je bila zgrajena leta 1893.

Peter Zgaga

NEKAJ O VINU IN SVETEM MARTINU

Najprej o vinu: Perzija, ki nam je dala brešev in vrtnico, nam je poklonila brčkone tudi vino. Pripovedka pravi, da je ena izmed žena kralja Jemseada odkrila vino, bila je pa tudi prvi človek, ki se je napila do omame. Izročila pripoveduje, da so v kraljevih kletih spravili v sodno ogromno množino grozdja, da bi ostalo na hladnem.

V sodih se je začelo nenadno žumenje in ropotanje, vsi so bili prepričani, da je hudič obedel grozje, namenjeno kraljevi mizi, in ga zastrupil.

Ena izmed kraljevih žena pa je imela tako hud glavobol, da si je želela smrti, in tako ji je prišlo na um, da bi spila nekaj skrivnostnega strupa, ki so ga bili pripravili zli duhovi.

Zavreli vinski sok se je pa zkanjal za izobno, sladko zdravilo.

Pozvala je druge žene k sebi, vse so pokušale sladko pijačo, lotila se jih je razbrzdana veselost in celo tiste, ki so se medsebojno sovražile, so se spet sprijateljile.

Držale so se razposajeno za roke in plesale, pa še kralja so pozvale, naj se jim pridruži in se napije čudežnega soka.

Odtlej je vino neolčljivo zaručeno z ljubeznijo in rožami, z najčistimi življenjskimi radostmi.

Zdaj pa še nekaj o svetem Martinu:

Danes je torej tisti svetnik, katerega povprečni Slovenci najbolj obraja izmed vseh svetnikov, kar jih kaže Blaznikova Pratika s tremi mlatiči vred.

V Pratici je zaznamovan z rdečo gosjo, stara zgodba pa pripoveduje, da je bil sv. Martin mogočen vojščak, ki je preganjal nevernike po naših krajih in revežem pomagal.

Nekoč je srečal nekega takega reveža — v jarku je sedel in zeblo ga je.

Pa kaj je naredil sveti Martin?

Overcoat je slekel, britko sabljo je potegnil in — frsk — presekalec je overcoat na dvoje.

Revežu ga je dal eno polovico, sam je pa drugo polovico oblekel.

Reveža je znanprej samo po lesni strani zeblo. Martina je pa začelo zebsti po levi strani.

— Nak, — si je mislil svetnik, — to pa ni nobena ordnung, — da bi tako fifty-fifty prezebala.

Ker premoga se niso imeli v tistem času in ker je bilo dražje vse premočeno od novembarskega deževja, sta stopila v bližnjo ostarjo ter se začela greti.

Krčmarica je nosila na mizo bokal za bokalom mošta.

Mošt je bil pa še mlad, je se vrel in kolovratil po bokalih.

Sv. Martin je nekaj časa pokušal, pa mu sladka pijača ni prijala.

Strašno grdo je pogledal v bokal, — tako grdo je pogledal, — da je moštu kar kri zastala in je prenehel vreti in se je hipoma v vino izpremenil.

Kako je prišla gos zraven, pa ne vem natančno, toda zdi se mi, da sta svetec in revež postala lačna in da je svetec ukazal oštirki:

— Kdo se bo kar naprej naliveal, ali imaš kaj za prigrizniti?

Ker tedaj še niso bili klali in je bilo že pozno zvečer in so bile vse bučarije zaprte, je rekla oštirka:

— Nimam nič drugega pri hiši kot gos.

In tako je najbrž prišla tudi gos zraven.

In od tistega časa praznujejo Slovenci sv. Martina.

Kratka Dnevna Zgodba

GREGOR V. AKSAKOV —

IVAN KUPI KONJA

Ivan Ivanovič Srebrnov je videl na trgu v Tuhi konja — dobrega in lepega konja — in že si je silno zaželel, da bi konja kupil.

"Batjuška," je rekel možu, ki mu je ponujal konja napredaj, "rad bi se polastil tvojega konjička, če si res pripravljen, da se ločiš od njega. Povej, batjuška, kaj zahtevaš za bolečine bridkega slovesa?"

"Sto rubljev," je odvrnil kmet Vladimir Turgajev.

Ivan Srebrnov ni bil oblagodaren z bogatstvom, toda tale muha mu je bila všeč. Ogledal si je konjička od vseh strani, potegnil je naposled listnico in je izročil kmetu Turgajevu zahtevanih sto rubljev. Nato se je poval v gostilno "Pri veselem kozaku" da poplahne bolečine za izdani stotak. Kajti bil je štedljiv človek.

Ko se je naposled hotel podati domu, ga popade orožnik in ga povabi s seboj k batjuški tržnemu komisariju. Tu je Ivan Srebrnov na svoje presenečenje ugledal kmeta Vladimirja Turgajeva.

"Ivan," pravi komisar, "pravkar sem zvedel na svojo grozo, da si prevzel Vladimirjevoga konja, vendar pa nisi plačal. To ni po zakonih naše države. Stori svojo dolžnost in plačaj konja."

"Batjuška," vzroji Ivan, "tali kmet Vladimir je falot. Plačal sem mu, s stotakom in konj je moj."

Tako se je nekaj časa nadaljevala zabava, kajti Turgajev je sveto trdil, da se ni dobi plačila za konja. Ivan pa se je zaklinjal in rotil, da je kot kmet storil svojo dolžnost v najpopolnejši meri.

"Torci dobro," je naposled odločil komisar, "pa napravimo preizkušnjo. Oba potegneta svoji denarnici na dan in mi pokažeta vsak svoj denar. Potem bom razsodil."

Oba kmeta sta položila denarnice na mizo in komisar je obe denarnici preiskal. V Ivanovi denarnici je bilo 40 rubljev, v Vladimirjevi pa stotak. Komisar je ta stotak dolgo ogledoval, potem je zmajal z glavo.

"Ta stotak je ponarejen," tako je rekel in namršil obrvi. "Za tako reč, batjuška, lahko prideš v Sibirijo."

"Batjuška," je odvrnil Vladimir Turgajev, "zdaj pa rad povem resnico; če že mora dobiti Ivan, potem naj gre tale Ivan! Kajti od njega sem dobil stotak."

"Zakaj pa?" je vprašal komisar.

"I no, za tistega svojega konja. Toda zdaj, ko je bankovce ponarejen..."

"Saj ni ponarejen! Čisto pristen je!" je odvrnil komisar in se dvignil. "Hotel sem se samo preveriti, če si, slepar, že dobil svoj denar."

gega blaga, privezanega na plavajoče koje, da se ne more docela potopiti. To blago je kajpak povito tako varno, da morska voda ne more do njega. Ko se znoči in so varni pred cariniki, se na tista mesta pripeljejo na motornih čolnih tihotapci s suhega ter poberejo svoj blago in ga vlečejo odtepa po deželi.

Po dolgem ugrizanju, kako in kaj bi, so carinske oblasti sklenile, da bodo tisto obrežje nadzorovale z letali ter s stražniki na konjih. Je pa seveda velike vprašanje, ali bodo s tem tihotapcem mogli doživeti. Če s temi sredstvi ne bodo mogli omejiti tihotapstva, bodo morali vsako avstralsko mesto oblati z velikim kordonom policijskih straž, kar bo seveda požrlo velike in težke denarje.

DVA JUŽNJAŠKA TEMPERAMENTA.

V vročih urah letošnjega poletja je prisopihala nekoga dne na postajo italijanskega letovišča Riccione mlada dama in je hotela oddati pri postajni blagajni svojo prtljago. Dama je bila ali tako lepa ali pa je bila vročina tistega dne tako huda — kratka, zgodilo se je, da je železniški uradnik, na katerega se je dama obrnila z vprašanjem, kako naj odpre svojo prtljago, damo objel in jo poljubil pred vsemi ljudmi. Pri tem ni zinili niti besedice, da bi opravičil svoje dejanje.

Zenska se s tem spontanin činom ni čutila počaščenca. Zavpila je na pomoč, da so ljudje privreli gledat, kaj se je zgodilo. Potem si je zapisala ime na priči, doma pa je možu opisala doživljanje na postaji.

Mož užaljene dame je vložil tožbo proti železniškemu uradniku, ki se piše Giacomuzzi in je doma s Sicilije. Giacomuzzi je bil zaradi tega pozvan pred sodišče. Tam je moral opisati, kako se je stvar odigrala in zdi se, da je imel sodnik prav tako južnjaški temperament kakor železniški uradnik, kajti premočil je pripeljaj s humoriističnega vidika ter je razsodil takole: "Poljub, ki se izmenja med dvema osebama v javnosti pred številnimi pričami, se lahko smatra tudi za pezdavo, ne pa za prestopok. Menim, da ni bil to noben prestopok proti dobrim šegah naših krajev."

Soprog užaljene dame pa ima o stvari drugačno sodbo in se je zaradi oprostilne razsode pritožil na vsakršno sodišče.

VRANE SO ZATEMNILE MESTO.

Koliko ceremonij je bilo treba te dni, da je nazadnje bila Ljubljana eno noč lahko v temi. V švicarskem mestu Coire v kantonu Grisons pa sta to kar enostavno naredili dve vrani. Zaradi tistih dveh vran niti časopisi niso mogli iziti. Vrani sta namreč sedli na električno žico visoke napetosti pri Albuli ter povzročili kratak stik. Zaradi tega mesteca več ur ni imelo električne luči in časopisi niso mogli iziti.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

RAZGLEDNIK

[POD TEM ZAGLAVJEM bomo objavljali članke splošne vsebine in splošnega pomena, ki jih bomo dobili od časa do časa.]

NAPREDEK AMERIŠKIH SLOVENCEV

Mi vsi, ki smo prišli v to deželo, smo prinesli s seboj iz stare domovine bogato dedščino: našo govorico, našo pesem, naše običaje, in pa še nekaj drugega smo prinesli, kar nam ni bilo nikdar v posebno čast — starokrajsko politiko.

Prišli smo sem kot liberalci, klerikaleci in kot socijalisti.

Socijalistom ni zamere, da nadaljujejo v novem svetu, kar so v starem kraju započeli, kajti socijalizem je nauk, ki je po vsem svetu isti in bo tak ostal, dokler ne zmaga ali propade.

Za starokrajški klerikalizem ali starokrajški liberalizem pa v naši novi domovini ni nobenega prostora, toda mi se tega nismo zavedali, in smo lomili kopja za svoje "svete" ideale, ki pa niso bili prav nič sveti in splošni ideali niso bili.

V liberalnem časopisju so mrgolele razne pikantnosti o farskih kuharicah, klerikalno časopisje je pa bruhalo ogenj in žveplo na "liberalno brezverce."

Po letih se je pa vse nekako poveljavalo, vihar se je pomiril, šli smo v se in smo se začeli zavedati naših resnejših nalog.

Zemlji, ki nam daje kruha, moramo služiti in izpolnjevati napram nji svoje dolžnosti.

Tukaj smo ustanovili svoje domove in po svojih skromnih močeh omogočili naši mladini boljše bodočnost. Smelo lahko rečem, da je danes med slovenskimi prieljenici nad devetdeset odstotkov ameriških državljanov, doim jih je bilo pred petindvajsetimi ali tridesetimi leti komaj deset odstotkov.

In sleherni je lahko ponosen, ko čita poročila iz krajev, kjer prebivajo Slovenci v večjih množinah, da naši ljudje tudi kandidirajo v javne urade ter dobivajo pri politvah tudi od drugih narodnosti zaslužen podpora.

V tem pogledu je prvi Cleveland, slede mu pa razne slovenske naselbine v Pennsylvaniji, Wisconsinu in Minnesoti.

Kakšno je naše politično stališče?

Do leta 1929 ni bilo med demokrati in republikanci posebne razlike. Bilo je pač pravilo, da se je v časih republikanskih administracij nekoliko bolje delalo; ko je bil demokrat na krmilu, so se pa pojavljale krize, ki so jih republikanci iz nagajivosti umetno poostrovali.

Leta 1929, ko je sedel v Beli hiši republikanec Hoover, je pa zagrmelo. Tako strašno zagrmelo in tresčilo, da je vsa ameriški narod v strahu in boli zajčal.

Obupaval je, toda svoje "razsodnosti" ni izgubil. Rešil se je s tem, da je izvolil za svojega najvišjega uradnika in voditelja Franklina D. Roosevelta, ki je začel oznanjati nov nauk, ter vdejal obljube, ki so bile na videz neizpolnjive.

V vsej zgodovini Amerike ni bilo uveljavljenih toliko delavcev prijaznih postav kakor v zadnjih šestih letih.

Roosevelt je obljubil dati najširšim plastem ameriškega naroda nekaj splošno koristnega in zares mu je dal nekaj, kar je vredno imena — "New Deal."

Par dni pred zadnjimi volitvami je bil značilno ponaril, da ne sme biti razlike med "Amerikancom," čigar predniki so bili Pilgrimi, in med človekom, ki mu je tekla zibelka kjerkoli že, pa si je izbral Ameriko za svojo novo domovino in postal ameriški državljan ter s tem omogočil sedanjo veličino Združenih držav.

Med te spadamo tudi mi ameriški Slovenci, ki nismo več brezpomembni drobci prostrane Amerike, pač se pa s ponosom smatramo za njen bistveni del.

Razne vesti.

JEDILNI LIST Z NOVICAMI.

Razburiljivi politični dogodki zadnjih časov so spravili nekoliko pariških restoratorov na originalno idejo, ki se je izkazala obenem za zelo dobičkonosno. Vsako uro izdajajo nove jedilne liste, ki imajo na zadnji strani natisnjene z nekoliko besedami najnovejše vesti. Na ta način si lahko vsak gost v miru privoščijo svoj obed, ne da bi se mu bilo bati, da ga bodo dogodki po svetu med tem časom prehiteli. Domislica je tem restoratorom privedla toliko novih gostov, da komaj zmagujejo dela.

RAJ ZA TIHOTAPCE V AVSTRALIJI.

Trgovci v avstralskih mestih Brisbane in Sidney so že delj časa ugibali, kako je mogoče, da nekateri trgovci blago za oblake prodajajo za polovico cene, kakor ga morejo prodajati sami. Nekaj časa so potrpeli, nazadnje pa so se naveličali, ker je bila škoda vedno večja. Pa so šli na policijo ter jo prosili za pomoč, da bi dognala, odkod to pride. Policija je šla na delo, ter je dognala nekaj, kar je carinsko oblast v Avstraliji silno presenetilo. Prav za prav je bilo tisto policijsko odkritje za carinike velik udarec.

Dognali so namreč, da je na vsej severni obali Queenslandije en sam tihotapeški raj. Tamkajenje huke so namreč precej zapuščenosti, in samotne. Zato je delo tihotapecev tamkaj precej enostavno in lahko, saj je kak carinik na spregled. Saj pa je tamkaj tudi silo težko nadzorovati vso velikanosko obalo, ker bi bilo v ta namen treba čelega velikega brodovja. Zato si avstralske carinske oblasti niso vedele pomagati, zlasti ne, ker tihotapci nastopajo silno prefrigano.

Med seboj imajo namreč dogovorjene posebne ure, ko tihotapske ladje na določenih krajih mečejo v morje ob obali kar cele tovore sukna in dru-

Don Kihot

Spisal Miguel Cervantes

To je klasično delo slavnega španskega pisatelja. To je satira na viteštvo, ki je še vedno hotelo ohraniti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrstvine svetovne literature.

158 strani.

Cena 75c.

AGITATOR. roman, spisal Janko Kersnik. 99 strani. Cena \$1.00

Kersnik je poleg Jurčiča naš najbolj poljuden pisatelj. Več del, ki jih Jurčič vsled bolezn in smrti ni mogel završiti, je Kersnik uspešno dovršil. "Agitator" smemo med njegova najboljša dela.

ANDREJ HOFER 50c
SELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski. 152 strani. Cena 60
Kratke poresti iz življenjskega pisatelja. To so prva književna dela slavnega ruskega romanopisca.

BEATIN DNEVNIK, spisala Luiza Pesjakova. — 164 strani. Cena 60
Poleg Pavline Palkove je Luiza Pesjakova takorekoč edina ženska, ki se je koncem prejšnjega stoletja udeleževala v slovenski književnosti. Njeni spisi razodevajo čisto žensko dušo.

BELGRAJSKI BISER 35c
BOJ IN ZMAGA 20c
CVETINA BOROGRAJSKA 45c
CVETKE (pravljice za stare in mlade) 30c
DEDEK JE PRAVIL (pravljice) 40c

DEKLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt. 112 strani. Cena 40

Concourta dela so polna fines in zanimivosti, zlasti v risanju značajev, čijh nekateri so mojstersko podnali in ima človek med branjem vtis, da posamezne osebe sadijo kraj njega in krajnjajo z njim.

DEVICA ORLEANSKA 50c
DVE SLIKI, spisal Ksaver Meško. 103 strani. Cena 60
Dve črtici enega naših najboljših pisateljev vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka". Obe sta mojstersko završeni, kot jih more završiti ednole naš neznaneč Meško.

ELIZABETA, HČI SIBIRSKEGA JETNIKA 35c
FRA DIAVOLO 50c
GOSPOD FRIDOLIN ŽOLNA, spisal Fran Milčinski. veselomodre humoreske, 72 strani 35
KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenoa 75

Zgodovina našega kmeta je zgodovina neprestanih bojev. Bojev s Turki in graščaki. "Začnili kmečki punt" je mojstersko opisan slavni hrvaški pisatelj Šenoa. Krasen roman bo sleherni z užitek prečita.

KRALJEVIČ IN BERAČ 30c
KRVNA OSVETA (povest iz abruških gor) 30c
LA BOHEME, spisal H. Murger. 402 str. Cena 90
Knjiga opisuje življenje umetnikov v Parizu. Knjiga je svetovno znano delo.

LISTKI, (Ks. Meško), 144 strani 70

MALI KLAZEŽ (spisal Mark Twain) 70c

MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett. 193 strani. Cena 50
Globoko zasnovana povest o otroku, ki ga ne odlojudnega čudaka. Deček je plod ameriške vzgoje, ki ne pozna ralič med bogatim in revnim, pač pa zna razlikovati le med dobrim in slabim.

Štiri zanimive črtice našega znamenitega pisatelja.

MALENKOSTI, spisal Ivan Albrecht. 120 strani.

Igralec

Spisal F. M. Dostojevski
265 strani

Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralško strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine.

Cena 75c.

Idiot

Spisal F. M. Dostojevski
TRI KNJIGE
Nad 600 strani

Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel že v najbolj rani mladosti nagnjenja k nenormalnostim. Opis je živahen in ne utrjuje kot nekateri drugi romani Dostojevskega.

Cena \$2.25

KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Alešev. TRI knjige po 150, 180 in 114 strani. Cena 60 vsak zvezek. Vsi trije 1.50

Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo in življenje kmetijskega fanta, ki so ga stariši poslali v šole, kjer se je vzdrževal z lastnimi sredstvi ter zlasti lažje, zdaj težje, lezel od šole do šole ter si slehnič priboril v življenju mesto, po katerem je stremel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitatelj večkrat od arca nasmejati.

KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal Jules Verne. 65 strani. Cena 45
Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel tako živo domisljivo kot jo je imel Francoz Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse njegove napovedi so se vresničile. Pred dolgimi desetletji je napovedal letalo, podmari, polet v stratosfero itd.

ŠALJIVI SLOVENEK

(Anton Brezovnik)

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov — 292 strani 50

NADEŽNA NIKOLAJAVNA

Spisal V. M. Garšin. 112 strani. Cena 35
Junaki tega romana blodijo in tavajo skozi temo življenja. Vzpenjajo se kvišku, a sredi poti omagajo.

NAŠA LETA, spisal Milan Pugalj. 125 strani. — Cena vez. 70 Broš. 50
Knjiga vsebuje dvajset povesti pisatelja Pugalja, ki je poznal dušo dolenskega kmeta kot le mladek.

NADEŽNA NIKOLAJAVNA

Spisal V. M. Garšin. 112 strani. Cena 35
Junaki tega romana blodijo in tavajo skozi temo življenja. Vzpenjajo se kvišku, a sredi poti omagajo.

NA INDIJSKIH OTOKIH 50c

NA RAZLIČNIH POTIH 40c

NOVA EROTIKA, spisal Ivan Kozman. Trdo vezana. 115 strani. Cena 70

Knjiga vsebuje "misli, ki so se rodile v človeku v prvih letih stvarstva vojne."

PESMI V PROZI, spisal Chas. Baudelaire. 112 strani. Cena 50
Verna slika pestrega velikomestnega življenja in spominov nanj.

PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. 282 strani. Cena 60
To je satira na francoske pretekle in sedanje razmere. V tej knjigi je slavni francoski pisatelj najbolj drzen in brezobziren v svoji zabavi.

PLAT ŽIVNA, spisal Leonid Andrejev. 131 str. Cena 40
Poleg naslovne povesti slavnega ruskega pisatelja vsebuje knjiga še dve, namreč "Misel v megli" in "Brezdno".

PARIŠKI ZLATAR 35c
POZIGALEC 25c
POSLEDNJI MOHABANEK 30c

PATRIA (povest iz irske zgodovine) 30c

POVESTI IN SLIKE, spisal Ksaver Meško. — 79 strani. Cena 60
Knjiga vsebuje tri povesti našega priljubljenega pisatelja, mojstra v opisovanju. Njegov slog je izrazit, njegove misli so globoke in mekhe. Posebno ženske so vnete za njegova dela.

PRAVLJICE. Spisal H. Majar. Izbraui iz prostege naroda. Cena 40

PRAPREČANOVE ZGODBE 35c

PRIGODBEČEBELICE MAJE, trd. vez. 1.50

PRVIO MED INDIJANCI. Povest izza časa odkritja Amerike. Cena 30

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM 30c

RDEČA IN BELA VRTNICA 30c

PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. Trda vez. 84 strani. Cena 75

PREGOVORI, eseji in misli slavnega indijskega pisatelja.

STUDENT NAJ BO. — NAŠ VSARDANJ

KRUH, spisal F. K. Finžgar. 80 strani. Cena 50

Naš mojsterski pripovednik nam nudi v teh dveh svojih delih obilo duševnega užitka.

PRAVLJICE, Košutnik, II. zvezek. Cena 70

PRAVLJICE, H. Mayer. Cena 30

TURKI PRED DUNAJEM 30c

TATIČ, spisal Franco Revk. Trda vez. 86 str. Cena 70

Naš izbrani primorski pisatelj nam daje v tej knjigi dve povesti, ki jih je posv. "svoji materi".

TISOČ IN ENA NOČ, s slikami, velika izdaja. Broš. 3 knjige. Cena 3.25

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

93

"Toda najin sumi se je že strdil v gotovost, oče," pravi Werner pripravečno in mato razburjeno našteva sumljive točke. Oče si z roko potegne preko čela, kot bi mu bilo vroče. "Bog nebeški, Werner, razveljaj si me! Saj kaj takega ni mogoče nisliti! Kaj naj napravim? Od dekleta samo lahko zahtevam njen potni list, kot bi to moralo biti. Ako je potni list pravičen, potem nimam nikake pravice, da bi pri nastopu dedščine delal kakke težkoče. Razum, če bi s tem potnim listom takoj šel na policijo in bi prosil, da stvar zasleduje in preišče. Toda to bi pomenilo ime Rudolfa Strasserja vlačiti po blatu — ne — da to prepričim, to sem svojemu prijatelju Strasserju dolžan."

"Ti si mu pa tudi dolžan, oče, prepročiti, da kaka sleparka vzame dedščino njegove hčere. Policijo moramo seveda opustiti in dokaze moramo dobiti na drug način. Gospej Hartmanovi sem se ponudil, da takoj zatem, ko bo oporoka odprta, odpotujem v Italijo — uradno bom naznanil, da grem na trgovsko potovanje. Šel bom na grad Consistelli in bom zadevo preiskoval."

Herman Falkner se praska po glavi.

"Imaš prav, to sem Rudolfu Strasserju dolžan. Meni pa ni posebno prav, ker je zelo pustolovska stvar, za katero ste prišli. Meni se vse popolnoma ne zdi sindjivo, četudi mi je ta Dagmar prav malo všeč, tako malo, da mi ni več žal, da njen oče njene vrnitve ni več doživel."

"Nikdar nisi toliko občeval z mamo Dagmar kot gospa Hartman in jaz, in si jo videl samo mimogrede. Toda jaz sem bil z njo zelo mnogo, marsikatero nedeljo po cele ure. In tedaj sem pogosto in ginjnostjo opazil, kako gorko, ljubeznivo srce je imel ta otrok, i takega srca človek tako lahko ne izgubi. Ali si moreš domisljivati, da je to mlado dekle, kateremu smo danes sedeli nasproti, sploh kdaj imelo dobro srce?"

"Na kaj takega vendar ni mogoče zgraditi tako velikanjskega suma!"

"Ne, prav gotovo ne, toda vno pride k drugemu. Mogoče je tudi čudna stvar, dobro, oboja z gospo Hartmanovo veva, da to dekle ni Dagmar Strasserjeva. Saj me ne smatraš za ranjaka, toda zagotavljam ti, signora Katarina hoče svojo hčer podtakniti za dednjo Rudolfa Strasserja in to bom skušal preprečiti z vsemi sredstvi, to sem Rudolfu Strasserju dolžan. Mogoče je Dagmar Strasserjeva že umrla, četudi tega nočem verjeti, ker bi potem moral biti tudi Egon Strasser zapleten v to umazano zaroto. Mogoče pa, in to se mi dozdeva bolj verjetno, pravo Dagmar nekje drže in jo s tem ovirajo, da ne sme nastopiti svoje dedščine. In prav mogoče je, da ji preti še kakka resna nevarnost, kajti, kadar boste te ženski enkrat nastopili dedščino, je ne boste tako lahko dale iz rok. Na kak način moraš preprečiti, oče, da bi si napačna dedinja le količkaj prilastila zapuščino, dekler se ne vrnem iz Italije."

"Torej ostaneš pri tem, da greš v Italijo?"

"Da, oče, in čimprej. Veliko Strasserjevo dobroto, ki mi jo je v tako veliki meri izkazal, bi zelo slabo poplačal, ako bi pri takem sumu brezbrizno vtaknil roke v žep in pustil, da se zgodi, kar hoče."

Stari gospod sedaj tudi ni več gotov.

"Ne, tega gotovo ne; zadevo moramo preiskati. Ako je tvoj sum v resnici opravičen, tedaj mora prava Dagmar še prav gotovo živeti, kajti ne smeš pozabiti, ako bi bila mrtva, se tema ženskama ne bi bilo treba podati v tako nevarnost, kajti bi vseeno podedovali Strasserjevo premoženje."

Werner se olajšan oddahne.

"Res! Hvala Bogu, oče, s tem si mi vzel s srca težak kamen. To moram jutri takoj povedati gospej Hartmanovi, da jo pomirim."

"Torej dobro, tvojega suma sem se nalezal in tako moramo storiti vse, da pridemo v tej zadevi na jasno. Ko bi mogli prinesiti le kak najmanjši dokaz, da to dekle ni Dagmar Strasserjeva!"

"Tak dokaz je!"

In Werner pove očetu o materinem znamenju na desni Dagmarini nogi. Stari gospod se oddihne.

"Dobro, to znamenje nam bo v skrajnem slučaju prineslo resnico in nas bo obvarovalo, da ne bomo premoženja izročili kakim sleparki."

"To mislim tudi jaz. Ali ti naj povem, oče, na kako stališče sem se postavil v celi zadevi?"

Oče se nekoliko zasmije.

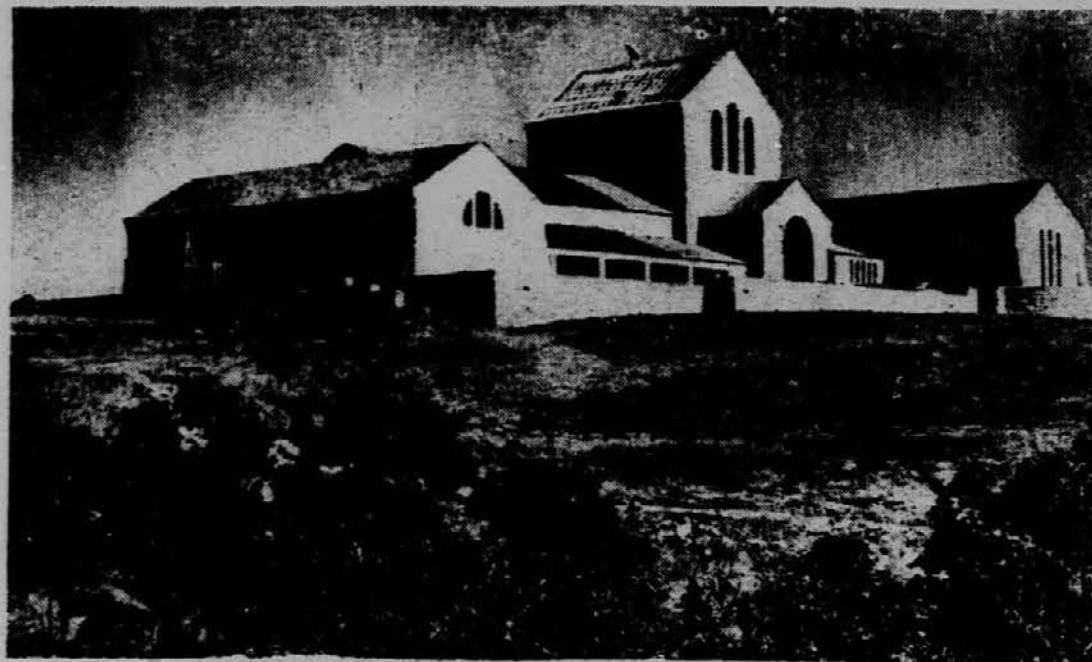
"Kar povej!"

"Torej poslušaj! Jutri bo odprta oporoka, česar brez tehtnega vzroka ni mogoče odložiti in tega vzroka sedaj še nimamo, saj ne dokaza. Po mojem mnenju boste obe, kakor hitro bo oporoka prebrana in njene določbe izvršene, čimprej hotele zopet v Italijo odleteti, seveda s precijšnjim plenom. Tega pa jima na noben način ne smeš dati. Ravno nasprotno na vse načine se moraš obotavljati; sklicuj se na svoje obveznosti kot varuh in zahtevaj vsakovrstne formalnosti, katere je še treba opraviti, pradžo jim izplačaj le en pfenig. Saj si od Rudolfa Strasserja prejel polnomoč. In tako bomo pridobili na času. Kakor hitro bom v Italiji dosegel kak uspeh, boš takoj prejel poročilo. Mogoče se že kmalu vrnem. Ako se potrdi moj sum in sum gospe Hartmanove, tedaj boš zahteval, da je za nastop dedščine potrebno še eno opravilo — namreč, da mora dedinja pred tremi pričami svojo desno nogo golo pokazati. Ker ničesar ne sumi, se bo seveda podvrgla taki zahtevi, v želji, da čimprej pride premoženje v njene roke. Potem se moramo brez težave prepričati, ne da bi bilo treba poklicati policijo, če ima tako materino znamenje ali ne. Upam pa, da se bom z nepobitnimi dokazi vrnil z gradu Consistelli. Kaj praviš k temu, oče?"

Stari gospod skoči na noge.

(Dalje prihodnjik.)

V SPOMIN WILLU ROGERSU

Blizu mesta Claremore v Oklahomi so zgradili muzejsko poslopje, v katerem bodo zbrali vse, kar je bilo v zvezi z ameriškim humoristom Rogersom, ki je postal žrtev zrakovne nesreče.

Tedenski kotichek

Piše I. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Nebo in zemlja.

Danes v torek 8. novembra, ko mrzla burja zavija in prvi sneg naletava in je narod silno zaposlen z volitvami, sem jo mahnil na North Side v znano Boggs & Buhl department trgovino. Ampak ne v namen, da bi si kupil čevlje ali zimsko kamizolo ali kapo kosmato, o ne, pač pa, da sem si ogledal nenavadno razstavo, ki je bila prva te vrste v zgodovini našega mesta.

Tu se namreč vrši in bo trajal do sobote zvečer tako zvani "Sky Show", predstavljata nekakšno zvezdno vojsko, zvezd, sonca, zemlje, lune, planetov. Za to prireditev ima zaslug organizirana "Amateur Astronomers Association of Pittsburgh," ki je v ta namen zbrala in si izposodila mnoge teleskope in druge stvari, tikajoče se astronomije iz vseh delov Združenih držav od raznih znanstvenih zavodov, vseučilišč zvezdnih observatorijev in planetarijev.

Izmed stotine zanimivih modelov in instrumentov se hočem omejiti le na najvažnejše. Nekaj izrednega je model našega solnčnega sistema v svojem gibanju. Tu vidite, kako se vrtil zemlja okoli sonca in mesec okrog zemlje, in vsi drugi planeti okoli sonca, Mercury, Venus, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun in Pluto, vsak v svojem lastnem potu ali orbitu.

In majhen, \$5000 vreden model ogromnega novega teleskopa, ki ga je že več let grade v Californiji na gori Palomar in bo dovršen šele leta 1942. Zraven je tudi model 300 inčev ali 17 čevljev široke steklene leče za ta daljnogled, ki bo nadomestil sedanjega starega s 100 inčev veliko lečo na gori Wilson, istotako v Californiji. To bo največji daljnogled na svetu, in z njim upajo zvezdoznanci prodreti v neizmerne, do zdaj še neznane svetovne prostore in odkriti na milijone novih zvezd, oddaljenih od nas 1000 milijonov svetlobnih let. Svetlobno leto je dalja, kakor preleti svetloba tekom enega leta, svetloba pa leti z naglico 186,000 milj na sekundo. Naše sonce je proti tem nepojmljivim zvezdnim daljavam kot bi bilo doma za plotom, ker njegovi žarki rabijo do nas samo 4 minute.

Zanimiv je tudi model velike jame ali cratorja v Arizonski državi, ki ima v premeru blizu eno miljo in je globoka 600 čevljev. To luknjo je napravil morda pred več nego 30,000 let iz nebesnih višin padli meteorit, najbrže ostanek od kake razbite zvezde, ki je letel mogoče po vseмирskem prostoru na milijone let preden je padel na našo zemljo.

Razstavljen na ogled je tudi vzorec pravega meteorita, velik kakor buča, ali tehta okoli 600 kilogramov, njegova masa je težja od najtežje zemeljske kovine ali rudnine.

Skozi razne male teleskope gledamo v podrobnostih tudi sonce in vso njegovo planetno družino. Pred oči se nam prikazuje razburkana ognjeno-tekoča površina sonca, katere valovi se dvigajo na stotine milj visoko in kjer se vrši večno atomsko bombardiranje radi 6000 stopinjske vročine od zunaj in več milijonov stopinjske v središču sonca.

Skozi drugi daljnogled vidimo lunino površino, njene kamnite strahotne globine in strmine. Potem vse druge planete, med katerimi je posebno zanimiv Saturn s svojimi mavrično barvanimi obroči, ki ga obkrožajo, in pa Jupiter z 8 lunami.

Na stenah vise zvezdni zemljevidi in razni drugi astronomični načrti, obrisi in fotografije, kakor tudi slike najbolj slovečih planetarijev in observatorijev iz Nemčije.

Najbolj interesantne ne samo za nenejake, ampak za vse ljubitelje umetnosti in narave so pa originalne oljnateljske slike slovečega astronoma in arhitekta D. Owen Stephensa, ki je pred nedolгим umrl v najlepši moški dobi 44 let. Izučil se je slikarstva samo zato, da je mogel prineesti na platno samo lepoto in veličino neba, katerega je s tako gorečnostjo in ljubeznjivo študiral, in mislim, da se ni to nikomur tako posrečilo. On je tudi vzel fotografije zadnjega popolnega solnčnega mrka leta 1936 na

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena	30
GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena	25
EUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena	80
Trda vez. Cena 1.—	
12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena	35
PO STRANI KLOBUK. 150 strani. Cena	50
POL LITRA VIPAVKA. spisal Felgel. 136 str. Cena	60
PREDTRŽANI, PREŠERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena	25
SANJSKA KNJIGA	60
SLOVENSKE ŠALJIVCE. 30 strani. Cena	40
SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena	90
TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena	70
TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena	30
TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi šaligro "Vse naše"). 189 strani. Cena	50
ŽENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena	45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

VSE PARNIKE
in
LINJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

gorovju Andes v Južni Ameriki.

In Hamilton Watch Co. je tu razstavila štiri časomere, ki so mnogo stoletij stari. Prva je ura na vodo, druga na olje, tretja na pesek in poslednja je solnčna ura.

Videli smo tudi zelo lični model novega planetarija, ali poljudne zvezdane, ki jo zdaj grade v bližini te trgovine (Boggs & Buhl) in bo dovršen prihodnje spomlad. Uradno ime tega poljudno-znanstvenega zavoda bo: "Buhl Planetarium and Institute of Popular Science."

Dve veliki javni deli v našem mestu se bodo pričeli v kratkem in vršili istočasno. Precej po Zahvalnem dnevu se bodo otvorila rekonstrukcija in popravljajna dela na Bigelow Boulevardu, kar bo stalo 2 milijona dolarjev, polovico bo trpela država Pensylvanija, drugo polovico pa mesto.

Nadalje bodo pričeli z gradnjo novega boulevarda okoli Printa (Golden Triangle) kjer ee združite reki Monongahela in Allegheny. Boulevard se bo pričel na 9. cesti ob reki Allegheny ter bo stal 5 milijonov dolarjev, od česar bo polovico dala Public Works Administration.

— Tvoj Tedenski kotichek, ki je včasih poučen in včasih zabaven, prečitam vsak teden in tako sem čital pred nekaj tedni o vazelinu, ki si ga priporočil za vse vrste opekline. Ali žalibog temu ni tako. Jaz sem se opek, zelo opek pri neki Evini hečrki, ali ni pomagalo nobeno mazilo, nobena zavba in tudi ne vazelin, in slednjič sem jo moral hočeš ali nočeš — poljati pred oltar.

To pismo sem sprejel ravno ko sem za ta kotichek pisal, od nekega mladega rojaka iz sosednje države, ki je prišel v to deželo pred 10 leti. Moje sočutje z njim, sicer pa želim in tudi upam, da se bo ta njegova doždevna nesreča spremenila v blagor in dobrobit.

Ker je ta teden v petek praznik sv. Martina in krstni dan novega vina, bom prvi kozarec novo-krščene božje kapljice izpraznil na zdravje in srečo vsem rojakom — Martinom širrom ameriške domovine in jim zaklical: "Na mnoga leta!"

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 12. novembra: Normandie v Havre, Conte di Savoia v Genoa, Aquitania v Cherbourg
- 15. novembra: Bremen v Bremen
- 16. novembra: New York v Hamburg
- 18. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 19. novembra: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
- 23. novembra: Hansa v Hamburg
- 25. novembra: Europa v Bremen
- 26. novembra: Vulcania v Trst, Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 2. decembra: Champlain v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 7. decembra: Conte di Savoia v Genoa, Hamburg v Hamburg
- 10. decembra: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 13. decembra: Bremen v Bremen
- 14. decembra: New York v Hamburg, Rex v Genoa
- 16. decembra: Queen Mary v Cherbourg
- 17. decembra: Paris v Havre
- 21. decembra: Hansa v Hamburg
- 26. decembra: Normandie v Havre

23-LETNA VODITELJICA ROPARSKE TOLPE.

V Bambergu v Nemčiji se je osem oseb, večinoma mladostnikov, združilo v organizirano zločinsko tolpo, ki je letošnjo pomlad izvršila številne roparske napade in vlome, večinoma v Bambergu, a tudi v Nuernbergu, Koburgu in drugih mestih. Voditeljica tolpe je bila 23-letna Greta Wolf-schmidtova. Žrtve so zločinci ponoči pobijali na tla in njih plenili. Pri vlomih niso bili izbirčni, jemali so s seboj vse, kar so mogli doseči. Nekega dne je policija vso tolpo položila in sedaj se je vršila razprava, ki je trajala tri dni. Samo glavna obtoženka Wolf-schmidtova je priznala svoje zločine, drugi so tajili in za vračali krivdo drug na drugega. Podjetno Greto so obsodili na sedem in pol leta ječe, njeni pajdaši so dobili manjše kazni.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK